

A vibrant, stylized illustration of a sunny day. In the top right corner, a large, smiling sun with a face and curly hair shines. A bright rainbow arches across the sky. Below the rainbow, a river flows with stylized blue and white waves. In the bottom right corner, two children in traditional dress are playing on a grassy bank. The boy is holding a string, and the girl is holding a basket. The foreground is filled with colorful flowers. The title "Водними стежками" is written in large, bold, white letters with a blue outline across the middle of the image.

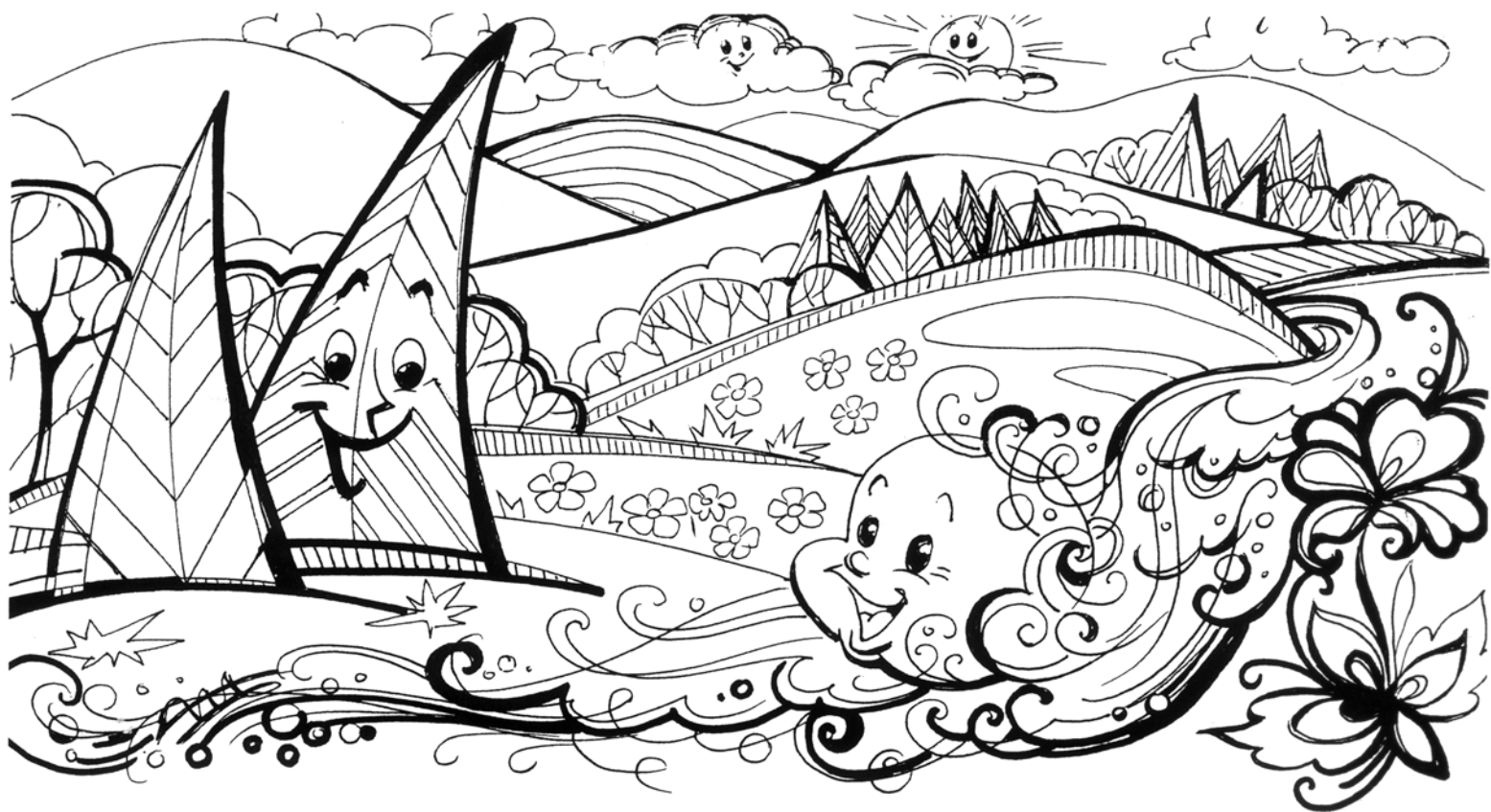
Водними стежками

Тригоди Струмочка

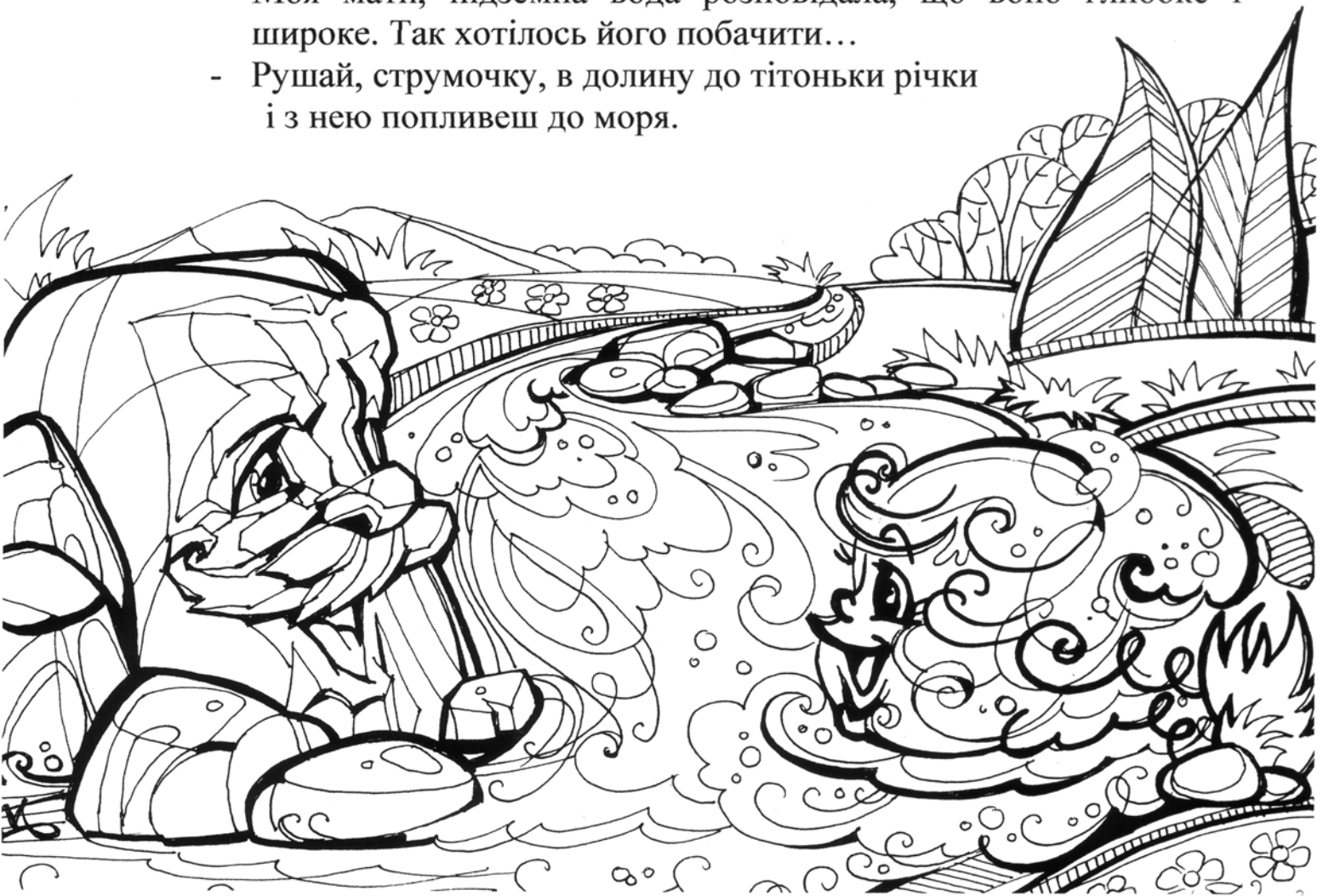

Далеко в горах, поблизу великого каміння з-під землі виглянув струмочок.

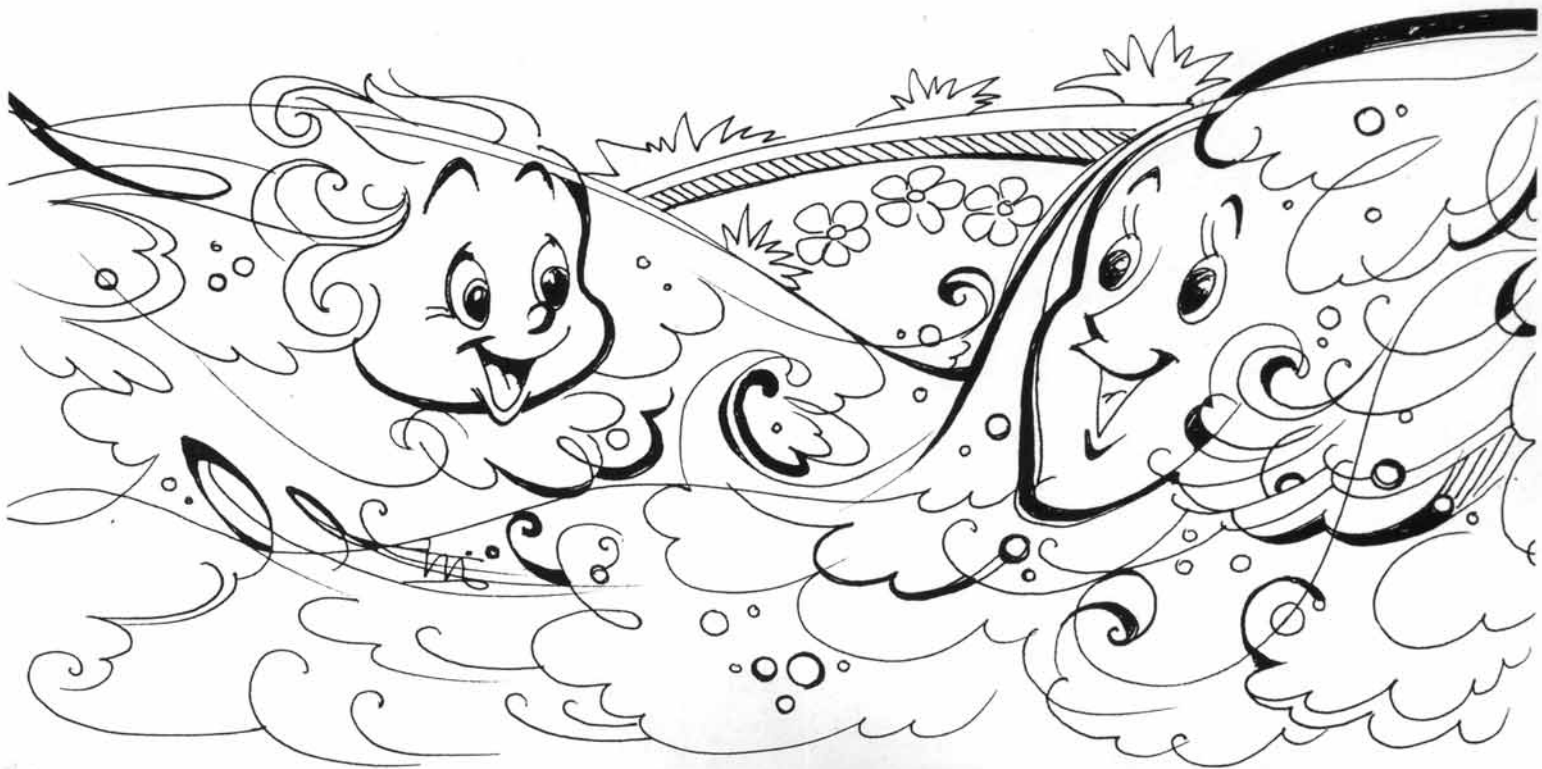
- Ой я такий щасливий, що побачив сонце. Як гарно кругом.
- Доброї чистоти, тобі струмочку.- сказав камінь.
- І вам тисячу років відпочинку. А чи знаєте ви, де велике море? Моя мати, підземна вода розповідала, що воно глибоке і широке. Так хотілось його побачити...
- Рушай, струмочку, в долину до тітоньки річки і з нею попливеш до моря.

Побіг струмочок між камінчиками та квіточками в долину.

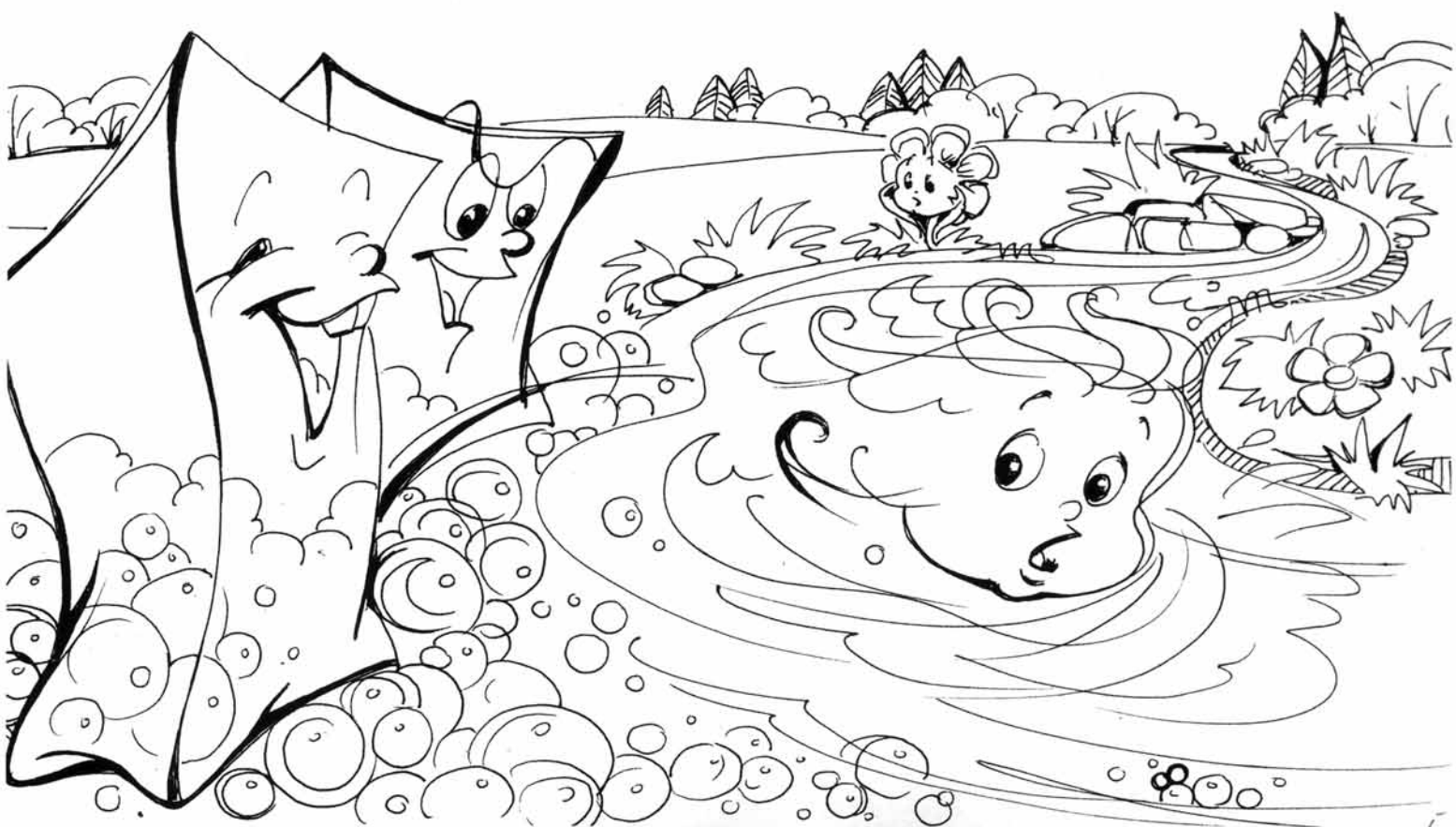
- Здоровенькі були тітонько, річко!
- Здорової і тобі чистоти, струмочку!
- А ви часом не до моря пливете? Якщо так, то можна з вами?
- Чому ж ні. Хуткіше пригортайся до мене і попливемо.

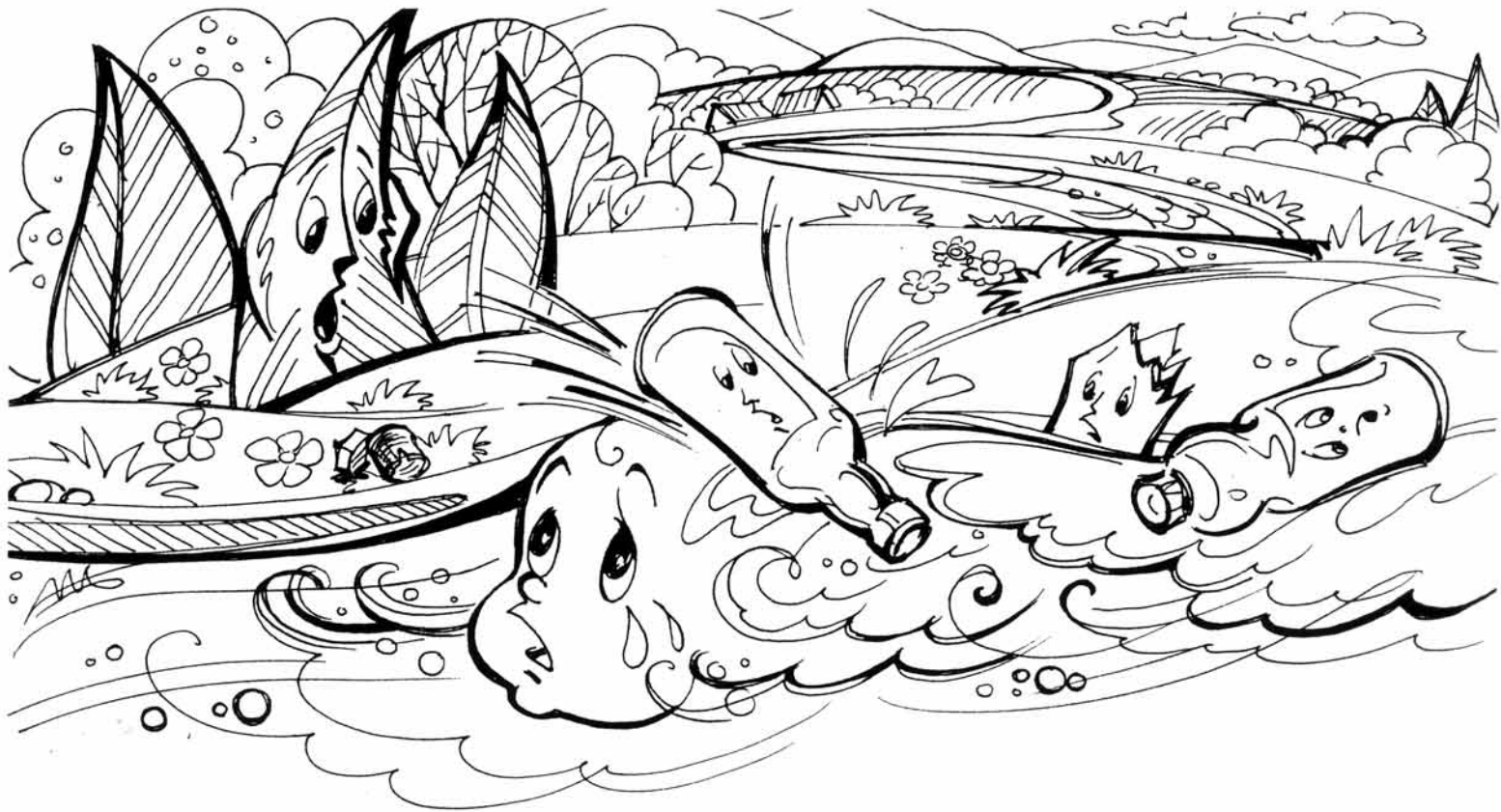

Шлях їх лежав через мальовниче село.

- Ой! Щось мене залоскотало.
- Тікай, струмочку від краю берега. Люди перуть килими пральним порошком, який дуже шкідливий і забруднюють ним воду. Мерщій біжи звідти.

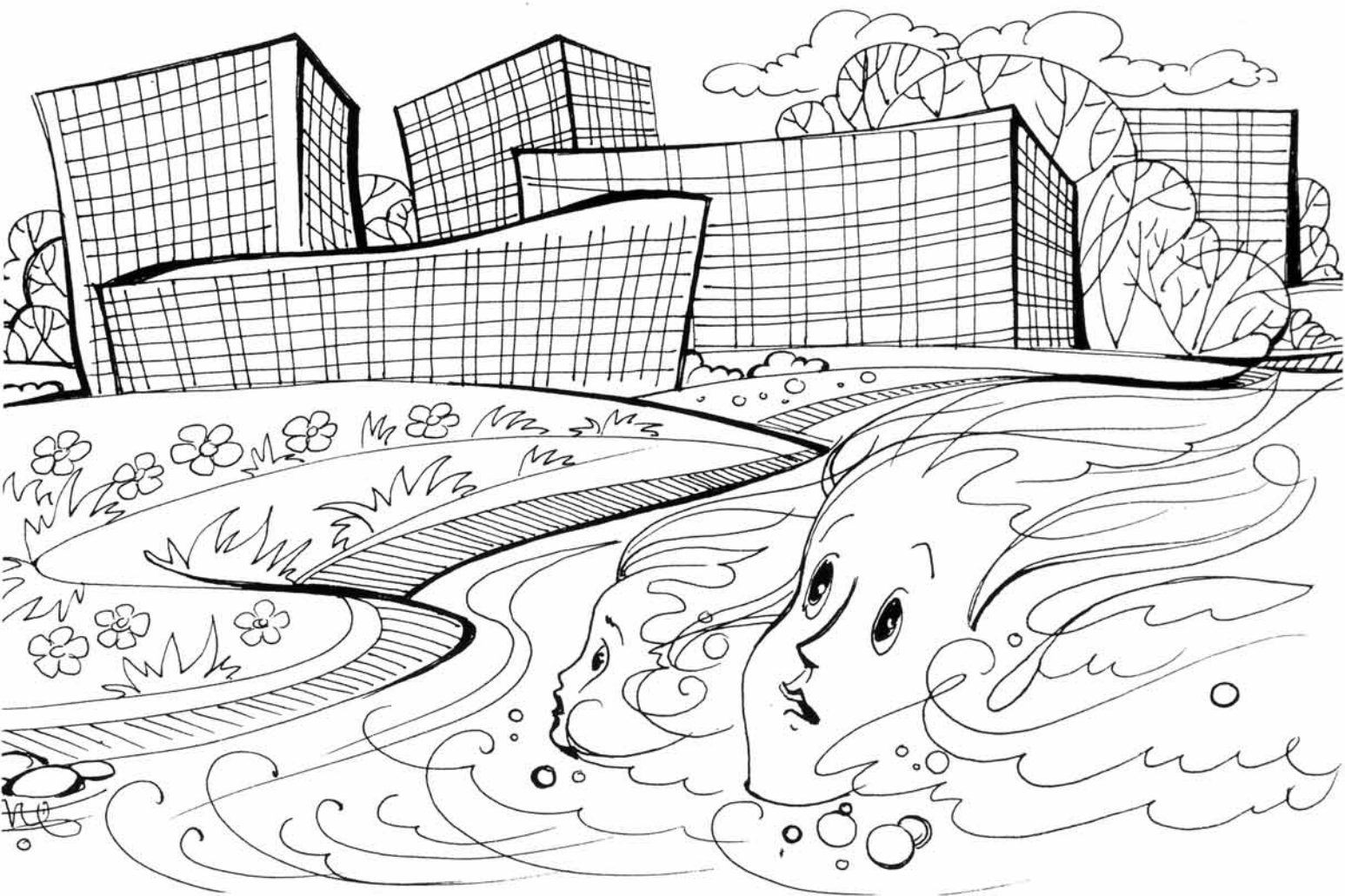

Пливуть вони далі вздовж лісу зеленого. Тут щось бульк.

- Що це! – спитав струмочок
- Та це люди кинули пляшку. Знову скло у воді. Шкодять і мені, і собі. Хтось зайде у воду та й покалічиться.

Майнув ліс, а далі велике місто розкинулось на березі річки.

Читайте, не позіхайте,
А загадки відгадайте!

Все це вода

1. Біжить, шумить, хвилюється, а добігла і загубилася.

2. Із-за гаю, з-за діброви вийшли кралі чорноброві. Узяли водиці жбан, полили увесь лан.

3. Коли нема мене - чекають, коли прийду - усі тікають.

4. Сама вода і по воді плаває.

5. М'якша від вовни, а прориває скелі.

6. По морю йде, йде, а на берег вийде - тут і пропадає.

7. Не дід, а сивий,
Не спить, а стелиться,
Вкриває землю й океан,
А зовуть його...

8. Біле, як сорочка,
Пухнасте, як квочка.
Крил не має,
А гарно літає.
Що це за птиця,
Що сонця боїться?

9. Біла морква взимку росте.

10. Без очей, а сльози ллє.

А тепер послухайте вірш і доберіть риму

Струмочок по землі біжить,
Співає, весело дзюрчить,
Видзвонює, дзвенить, лунає,
Бо дуже гарний голос .....

Вода у ній така чистенька,
То з бурунцями, то гладенька
Вона холодна і в жнива,
Прозора, свіжа і .....

Струмок біжить до нас здалека,
І п'є водичку в ній .....
На берегах росте травичка,
Калина і густа вербичка.

І звірі йдуть води попити,
Тут людям можна .....
Струмок дає всім прохолоду,
Запрошує: «Скуштуйте .....!»

Під сонечком струмок сміється
І навіть срібним він здається.
Ще й зайчик сонячний стрибає
І людям серце .....

Струмок біжить, не спочиває,
Веселу пісеньку .....
Впадає десь далеко в річку,
Спокійну, тиху, невеличку.

Приносить їй свої дари
І ніжно каже: «Ось, ...».
Вливає в неї чисту воду
Щодень, у будь-яку .....

Не має часу спочивати,
Бо треба ріки ..... ,
Струмок видзвонює, спішить,
Із джерельця біжить, біжить.

В струмках малих багато сили.
Вони всю землю ..... ,
Зійдуться разом — стануть ріки!
Вони не висохнуть повіки

Течуть струмки у майбуття,
А в них вода саме - життя!
Бо без води не можна жити
І нею треба .....

Розчистіть кожне джерело,
Щоб засміялось, ... ,
І щоб струмочок задзюрчав,
Із джерела початок .....

Джерельну воду щоб поніс
Через луги, горби і ..... .
Тож хай біжить, у добрий час,
Хай напува здоров'ям ..... !

З'єднай початок прислів'я чи приказки з його кінцем і прочитай зашифроване речення

1	Водичка -	О	чекай доброї погоди
3	Де верба,	Н	як не потече з неба вода
5	Не знаючи броду,	В	найстарша сестричка
7	Вилами	А	береги розмиває
8	Вода камінь	Я	вода не тече
2	Чайка сіда в воду -	Т	бо схочеш водиці
6	Буде погода,	С	не сунься у воду
9	Не брудни криниці,	И	довбає
10	Під лежачий камінь	Д	там і вода
4	Прудка вода	Ж	по воді писане

1	2	3	4	-	2	5	6	2	1	4		7	8	9	9	10

Українські народні прислів'я та приказки про воду

Не тим крапля камінець довбає, що сильна, а тим, що часто падає!

Вода в решеті не встоїть!

Вода греблю рве!

З брудної води ще чистим ніхто не вийшов!

Чий берег, того і вода!

Всі ріки до моря ведуть.

Великі річки з малих джерел витікаю.

Земля найбагатша, вода найсильніша.

Впав, як камінь у воду.

Багато води сплило з того часу.

Цікаві факти про воду

Ми ніколи не будемо мати більше води, ніж маємо зараз.

Щодня з поверхні землі випаровується 1,000,000,000,000 (трильйон) тонн води

Вода - єдина субстанція, яка зустрічається в природі в трьох формах: твердій (лід), рідкій і у вигляді газу.

80% земної поверхні вкриті водою.

3% води на землі прісні; більша частина прісної води зберігається у замерзлому стані в льодовиках.

Середньостатистична людина складається з води на 50-80%. Ембріон людини складається з води на 95%, дитина на 70-80%, а доросла людина на 50-70%, тобто з віком людина всихає, організм людини зашлаковується і разом зі зменшенням частки води в організмі приходять хвороби і старість.

Кров людини на 83% складається з води. Кавун на 93% складається з води.

У найглибшій точці світового океану (Маріанський жолоб, 11034 м.) кинутій у воду залізній кульці потрібно більше години, щоб досягти океанського дна.

Недалеко від села Кергалан в Азербайджані є горюча вода. Від сірника вода спалахує блакитним полум'ям через наявність у її складі метану.

Забруднені підземні води очищаються протягом декількох тисячоліть.

Людина може обходитися 30 діб без їжі і менше тижня без води.

У склянці води міститься близько 8,000,000,000,000,000,000,000 (8 септіліонів) молекул.

Вода - це основний розчинник в людському організмі. З її допомогою переносяться всі корисні речовини, вона ж виводить з організму шлаки та шкідливі речовини.

Середньостатистична людина, користуючись водопровідною водою, за своє життя пропускає через організм від 80кг до 100кг хімічної бруду. І саме тому так важливо бути впевненим в якості води, яку ви вживаєте.

У складі мантиї Землі води міститься в 10-12 разів більше, ніж у Світовому океані.

Вживання кофеїну й алкоголю призводить до обезводнення. На кожну випиту чашку кави або порцію алкоголю треба додатково випити склянку води.

Морська вода замерзає при температурі $-1,91^{\circ}\text{C}$.

Вода відбиває 5% сонячних променів, у той час як сніг - близько 85%. Під лід океану проникає тільки 2% сонячного світла.

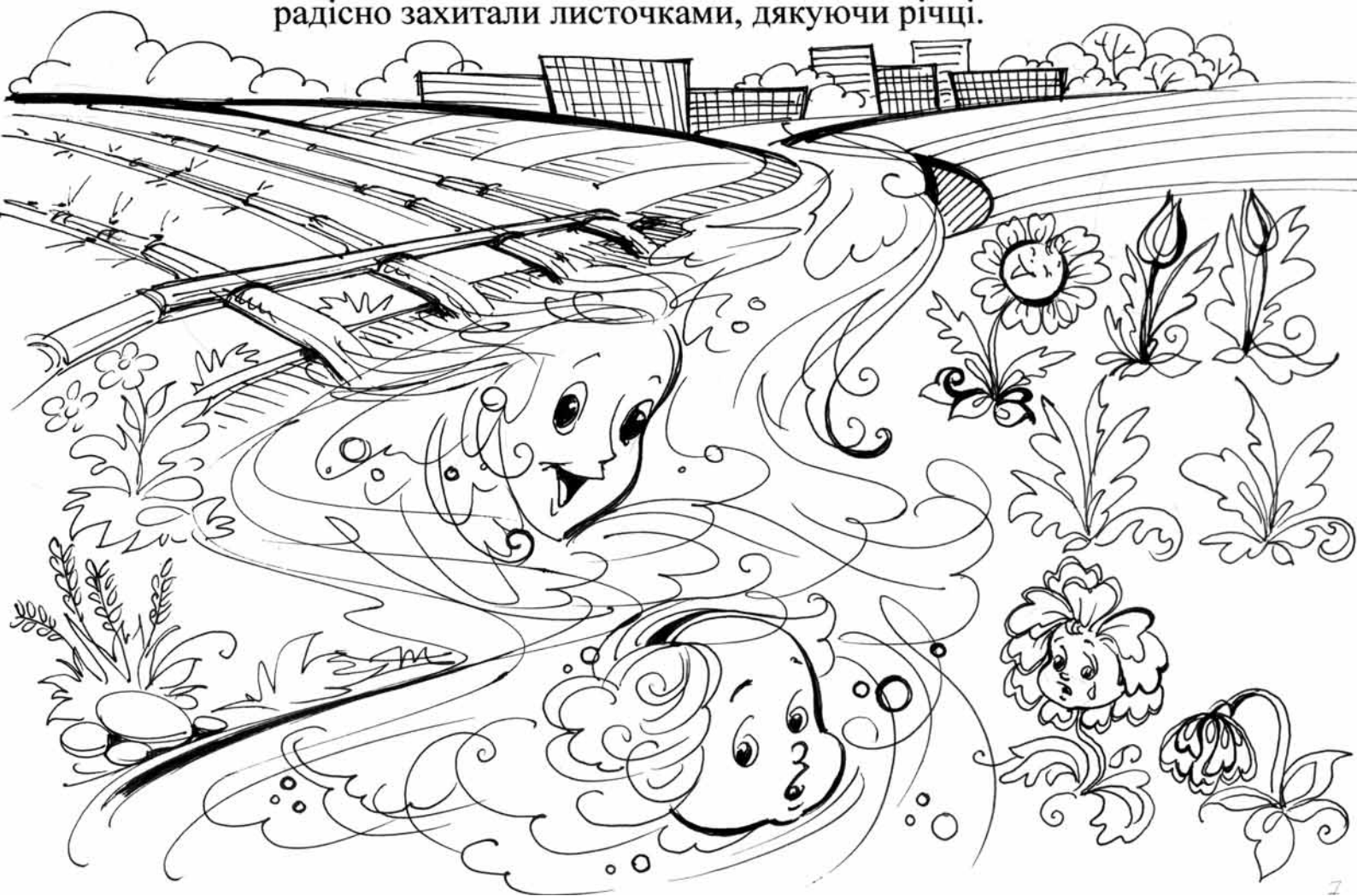

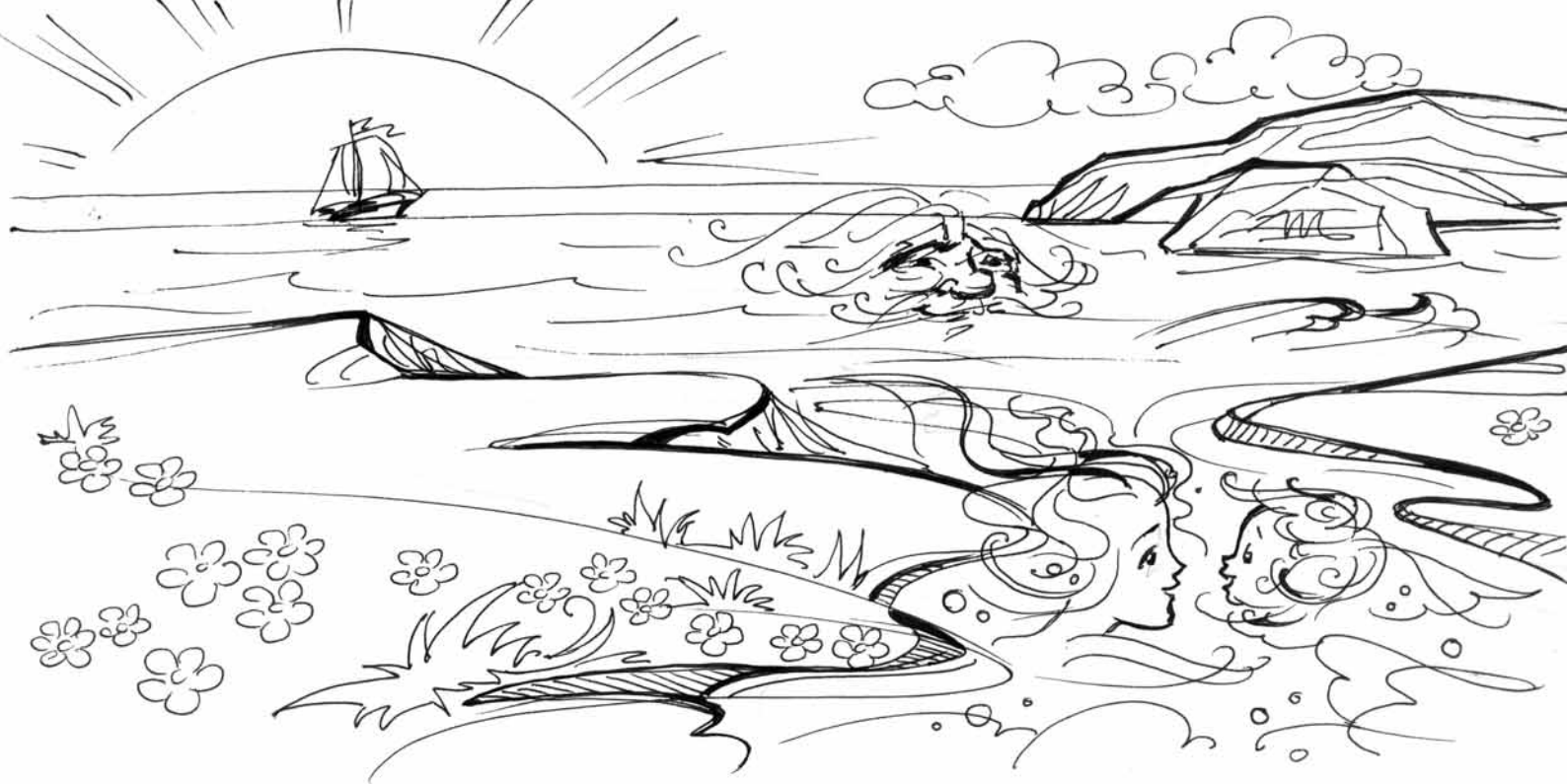

Та раптом перегородила їм дорогу велика купа непотребу з будівництва. Що ж було робити прийшлось обходити її, напрям міняти.

Пливе річка з струмочком далі. Минули місто. Почалися лани. Дивляться, а кругом рослини гинуть. Зажурився струмочок, а річечка і каже:

- Не сумуй. Дивись, труби тягнуться на поле. Я заповню їх водою і напою рослини. Так і сталось. Рослини ожили, і радісно захитали листочками, дякуючи річці.

Минули лани, ліси, села і міста. Та, ось на обрії сяйнуло велике море.

- Ой! Мабуть це море? – спитався струмочок.
- Так.
- А що це за чорна вода виливається з труби?
- Це завод скидає у воду бруд, тобто стічні води.

- Але тітонько, твоя вода стає нечистою і вода моря також.
- Так, струмочку.
- А хто забруднює постійно водичку на землі?
- Люди.
- Невже їм непотрібна чиста вода?
- Потрібна для пиття, приготування їжі, особистої гігієни, прибирання, прання. Все залежить від людей, від їх мудрості, ширості, доброти. Їм потрібно схаменутися і тоді будуть світлі озера, стрічки річок, чисті моря і океани. А тепер, струмочку, пливи у широке море на зустріч новим пригодам.

Ода воді

Розляглась земля неозора,
А найкраща вода...

Ось і день проминув. Ніч коротка
А найкраща вода...

На землі – калинове намисто,
А найкраща вода...

Тут діброва шумить невмируща,
А найкраща вода...

Воды України

В Україні **«Кожна краплина має значення»** є спільним проектом Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй та компанії «Кока-Кола» в Україні (за підтримки ТМ "Bonaqua"), метою якого є заохочення до використання нешкідливих навколишньому природному середовищу промислових технологій, підтримки відповідального управління водними ресурсами та сприяння підвищенню доступу до безпечної питної води. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) є глобальною мережею ООН в галузі розвитку, організацією, яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги в усьому світі будувати краще життя.

Це видання виготовлено в рамках проекту **«Кожна краплина має значення»**.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відображають погляди Програми розвитку ООН, інших організацій і закладів системи ООН та компанії "Кока-Кола" в Україні.

Друк СПД Семко Я.Ю., тел. (0342) 77-98-92. Наклад 2000 пр.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР МУНІЦИПАЛЬНОГО
ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ – РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР»
Адреса: 76018 м. Івано-Франківськ, вул. Дністровська, 26.
Тел./факс (0342) 509-883 e-mail: if-msw@yandex.ru.